համար Մեծ Հայոց երկիրը յանկարծ դարձաւ Գուրգէն եւ ըսաւ լուր բարեկամին.

— Եթէ բան մը կայ, որ զիս կը զարմացնէ՝ այն է, որ դու յիսունը անցած այդպէս յանդգնութեամբ պատերազմեցար ինձ հետ նիզակակցութեամբ, որ սուրէ չեմ վախեր, վասնզի ինքզինքս խնայելու պէտք չեմ զգար. բան մը չունիմ այս աշխարհիքիս վրայ կորսնցնելու, եւ բան մը չունիմ ստանալու. իսկ դու որ կին եւ զաւկներ ունիս եւ Ակէոյ գաւառը՝ ուր օր մը յոյս ունիս մտնելու. ինչո՞ւ մահ կը փնտրէիր շատ անգամ պատերազմի մէջ յանդգնութեամբ:

— Դու, Գուրգէն, որ երիտասարդ ես, երիտասարդի պէս կը խօսիս: Միթէ՛ մարդուս սրտին ցաւերը մէկ տեսակ են. դու՝ ինչպէս կ'երեւակայեմ քաջ երիտասարդ մը՝ սրտիդ մէջ կը հեղձնես սիրոյ ծանր վէրք մը եւ հառաչանքներ եւ վեր չես յայտներ ոչ ոքի: Ես էլ նոյնպէս ծանր վէրք մը ունիմ հայրենի սրտիս խորը. իմ Արիգայիս կորուստը. չեմ խօսիր, չեմ գանգտիր կարկաջ պառաւներու պէս, բայց մտնել տուն, տեսնել նորա մօր արցունքները, չի կրնալ խեղճ կինը մխիթարել, որ ինձի պէս մահը անհաւատից գերութենեն վեր կը համարի. այս էլ անտանելի ցաւ է, Գուրգէն: Հազար Ակէոյ գաւառ կ'ուտայի եւ այս ծերացեալ գլուխս զոհ՝ եթէ Արիգաս կարենայի դարձեալ անգամ մը գգուել եւ մօրը գիրկը նորէն դարձնել: Բայց ո՛յ գիտէ ո՛ւր է, ո՛յ գիտէ ի՛նչ վիճակի մէջ է, ո՛յ գիտէ ո՛ղջ է թէ մեռած. ո՛հ իմ վերջին զաւակս: Անստուգութի՛ւն սոսկալի բան է, Գուրգէն: Ներէ՛ իմ արցունքներուս, սոքա իմ առանձնութեան եւ իմ անկողնիս մխիթարութիւնն էին եւ գաղտնիքը, դու ուզեցիր ես չէի ուզէր յայտնել:

— Խե՛ղճ հայր,— ըսաւ Գուրգէն լցուած աչքերը անդին դարձնելով,— վասնզի ճշմարիտ քաջ մարդիկ զգայուն սիրտ ունին եւ գիտեն ցաւ զգալ:

Ինձի կրկնակի հիմա դժուար պիտի լինի քեզմէ բաժնըւիլ, միթե՛…